

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	9. februar 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges IT- og Forskningsministeriets notat om væsentlige EU-sager på forskningsområdet under det franske EU-formandskab i 2. halvår af 2000 samt under det svenske EU-formandskab i 1. halvår af 2001.

Statusnotat om væsentlige EU-sager på forskningsområdet under det franske EU-formandskab i 2. halvår af 2000 samt under det svenske EU-formandskab i 1. halvår af 2001

**IT- og
Forskningsministeriet**

6. februar 2001

**Forskningspolitisk
kontor**

LHE

J.nr. 699 + 700

FSKF0036

I denne halvårlige orientering af Folketingets Europaudvalg og Forskningsudvalg omtales de væsentligste sager på forskningsområdet under det franske formandskab i andet halvår 2000 samt større sager, som forventes behandlet under det svenske formandskab i første halvår 2001.

1. Det franske formandskab

Rådsmøder

Under det franske formandskab blev der afholdt ét rådsmøde den 16. november 2000. Rådet vedtog en resolution om Det europæiske rum for forskning og innovation, hvor man bl.a. var enige om, at vilkårene for mobilitet skal forbedres, at innovation og langsigtet forskning skal styrkes, at koordinering mellem medlemslandenes forskningsprogrammer skal øges, at man skal se på, hvordan forskningens infrastrukturer kan etableres, udvikles og udnyttes, at ekspertisenetværk vil være en god fornyelse af forskningssamarbejdet, at administrationen af forskningsprogrammerne skal forenkles og effektiviseres, at man skal se nærmere på Det Fælles Forskningscenters mål, opgaver og ledelse.

Rådet vedtog endvidere en resolution vedr. en fælles europæisk rumstrategi og godkendte forhandlingsdirektiver til Kommissionen vedr. etablering af en retlig enhed, der skal forestå ITER's opførelse og drift, når og hvis dette besluttet. På formandskabets foranledning drøftede Rådet forskningen i kogalskab og Creutzfeldt-Jakob-sygdommen. Det blev besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal arbejde videre med disse emner. Endelig traf Rådet beslutning om at indgå en aftale om videnskabeligt og teknologisk samarbejde med Den Russiske Føderation.

Forskning og samfund

For at anvise mulige veje, man kan gå for at forbedre dialogen mellem politikere, forskere og samfundet, afholdt det franske formandskab i november-december 2000 en konference på Sorbonne med deltagelse af ministre og forskere. Det svenske formandskab vil arbejde videre med disse spørgsmål.

Implementeringen af femte rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (1998-2002).

Dansk succes i det europæiske forsknings samarbejde: International pris til Risøs forskning i nanoteknologi

Martin Meedom Nielsen og Klaus Bechgaard fra Risø er blevet hædret med EU forskningsprisen "René Descartes" i november 2000. Prisen er en anerkendelse af deres arbejde med elektrisk ledende plastmaterialer til fremtidens billige elektronik.

Prisen på 300.000 euro fik Martin Meedom Nielsen og Klaus Bechgaard sammen med forskere fra henholdsvis Philips i Holland, i Cambridge, Eindhoven og Ulm. Denne internationale forskergruppe har modtaget prisen for deres markante videnskabelige arbejde og som noget helt særligt belønner "René Descartes Prisen" evnen til at gennemføre forsknings samarbejde på tværs af landegrænser. De to Risø-forskere modtager selv 60.000 euro, som de kan bruge i deres videre forskning.

Resultaterne er offentliggjort i det anerkendte videnskabelige tidsskrift Nature i 1999 (vol. 401). Arbejdet har også være omtalt i RisøNyt nummer 2, 1999.

2. Rådsmøder under det svenske formandskab

Under det svenske formandskab afholdes den 1.-3. marts et fælles, uformelt forsknings- og undervisningsminister møde, hvor hovedtemaerne forventes at blive, hvordan man stimulerer unge til at gennemføre en højere uddannelse og påbegynde en videnskabelig karriere, og hvordan samspillet mellem forskning og samfund kan foregå. I en del af programmet indgår, at Forskningskommissær Busquin præsenterer Kommissionens forslag til næste rammeprogram for forskningsministrene.

Dagsordenen for Rådsmødet (forskning) den 26. juni 2001 forventes at indeholde følgende punkter: Behandling af Kommissionens forslag til næste rammeprogram (2002-2006); Kommissionens rapport om de initiativer, der er iværksat med henblik på realiseringen af det europæiske forskningsrum; Orienterende debat om fusionsforskning og opførelse af en forsøgsreaktor (ITER); statusrapport om Kvinder i Forskning; Orienterende debat om Det F& aelig;lles Forskningscenter.

3. Det Europæiske Forskningsrum og opfølning af topmøderne i Lissabon og Feira 2000

Som opfølning på Kommissionens meddelelse af 18. januar 2000 "Mod et europæisk forskningsrum" har Kommissionen fremlagt en meddelelse af 4. oktober 2000 med titlen "Realiseringen af det europæiske forskningsrum:

Ketningslinjer for EU's indsats inden for forskning (2002-2006)". På Rådsmødet den 16. november 2000 vedtog Rådet en resolution om det europæiske rum for forskning og innovation, som var en opfølgning af konklusionerne fra forårets topmøder i Lissabon og Feira, se nedenfor.

På Det Europæiske Råds (D.E.R.) møde i Lissabon den 23.-24. marts og D.E.R. i Feira 19.-20. juni var der tilslutning til, at forskning indgår som en del af arbejdet med at udvikle det europæiske informations- og videnssamfund. Det er aftalt, at der skal udarbejdes en årlig rapport om de fremskridt, der gøres på området; den første rapport kommer i foråret 2001. Ansvar for opfølgningen af konklusionerne fra D.E.R.'s møder er placeret på otte forskellige råd, herunder forskning. I forskningsministrenes resolution fra rådsmødet den 15. juni 2000 er det aftalt, at der skal arbejdes videre med bl.a. en række af de initiativer, som indgår i konklusionerne fra de nævnte topmøder.

Kommissionen har nedsat arbejdsgrupper med repræsentanter fra medlemslandene, der behandler emner som Forskningsnetværk; Kortlægge og udbrede forskningsekspertise; Benchmarking af medlemsstaternes forsknings- og udviklingspolitik; Lette oprettelsen af et trans-europæisk højhastighedsnet; Øge forskermobiliteten. Arbejdsgrupperne forventes i foråret 2001 at aflægge rapport om de resultater og fremskridt, der er gjort. Nogle af de opnåede resultater vil også skulle indgå i gennemførelsen af det kommende rammeprogram. Rapport om status for de på Lissabon topmødet vedtagne konklusioner vil blive fremlagt på topmødet i Stockholm i marts 2001.

4. Fusionsforskningens fremtidige rolle i EU, herunder eventuel opførelse af den internationale termonukleare forsøgsreaktor, ITER

På Rådsmødet den 16. november 2000 godkendte Rådet forhandlingsdirektiver til Kommissionen, som på Euratoms vegne skal forhandle med ITER-parterne (EU med Schweiz og Canada samt Japan og Rusland med Kazakhstan) om forberedelse af en aftale, der omfatter opførelsen af en forsøgsreaktor. Rådet tog hermed ikke stilling til, om en sådan reaktor skal opføres. Rådet ønskede at få lejlighed til at drøfte ITER i sammenhæng dels med fusionsenergiens rolle i fremtidens energiproduktion dels med fusionsforskningen i det hele taget.

Med det formål indkaldte Forskningskommissær Busquin forskningsministrene til et møde den 19. januar 2001. Overvejelserne gik bl.a. på, om Europa skal trække sig ud af ITER-samarbejdet, men dog eventuelt fortsætte EU's fusionsforskningssprogram, eller om EU skal træffe beslutning om at deltage i opførelsen og driften af en forsøgsreaktor. Med henblik på at klargøre bl.a. de finansielle aspekter for ITER og fusionsforskningens rolle i det fremtidige forskningssamarbejde vil Kommissionen fremkomme med et beslutningsgrundlag til Rådsmødet den 26. juni 2001.

5. Rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (2002-2006)

Det væsentligste element til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum er det næste rammeprogram. Kommissionens forslag hertil forventes at foreligge i slutningen af februar 2001. I forbindelse med Kommissionens fremlæggelse af meddelelserne om det europæiske forskningsrum har medlemslandene benyttet lejligheden til at fremføre deres synspunkter på indretningen af det næste rammeprogram, herunder i et vist omfang angivet forslag til særlige prioriteringer. Folketinget er blevet orienteret om de danske synspunkter i positionspapir af 8. december 2000 (FSKF0035).

IT- og Forskningsministeriet vil sikre, at vi hurtigt kan inddrage relevante organer, institutioner m.fl. i forberedelsen af den danske holdning. Folkekettingets Forskningsudvalg vil løbende blive holdt orienteret.

På Rådsmøde (forskning) den 26. juni 2001 vil der blive en første udveksling af synspunkter på Kommissionens forslag. Det er forventningen, at Europa-Parlamentet enten lige inden sommerferien eller i september vil gennemføre den første læsning af forslaget. En optimistisk forventning til vedtagelse er første halvdel af 2002. Mere realistisk er det måske, at vedtagelsen af rammeprogrammet med tilhørende særprogrammer bliver vedtaget i anden halvdel af 2002 under det danske formandskab.

